

Гаджиєва А. Н., студентка
Корнільєва Л. М., д. філол. н., доцент
Харківський національний педагогічний університет
ім. Г. С. Сковороди

ЕКОЛОГІЧНИЙ АСПЕКТ В КОНТЕКСТІ ПРОБЛЕМАТИКИ СУЧАСНОЇ АМЕРИКАНСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ ДЛЯ ДІТЕЙ

Дослідження сучасної літератури для дітей – один з актуальних напрямків дослідження у сучасному літературознавстві. Дитячі твори обумовлені власною специфікою, з огляду на те, що їх фокусом є формування свідомості та підсвідомості дитини. Саме дитячі твори супроводжують дитину в період її інтенсивного духовного зростання. Серед головних особливостей дитячих художніх творів можна відзначити інформаційну та емоційну насиченість, цікавість форми і особливе поєднання дидактичного і художнього компонентів [2, с. 33].

Дитячому художньому твору притаманні специфічні особливості, які впливають з особливостей дитячого сприйняття дійсності, так як воно якісно відрізняється від сприйняття дорослої людини. Особливості дитячого сприйняття, його типологічні вікові якості впливають зі своєрідності антропологічних форм дитячої свідомості, яке залежить не тільки від психологічних фактів, але також і від соціальних особливостей дитинства [3, с. 1016].

Характеризуючи проблематику дитячих творів американських авторів, варто зазначити, що вона варіюється у залежності від вікової категорії, для якої призначений той чи інший твір. Твори для наймолодших читачів базуються на глибоких проблемах суспільства, викладених простою мовою з метою їх розуміння маленькою дитиною. Такі твори включають в себе проблематику вічної боротьби добра та зла у різноманітних варіаціях. У дитячих творах, добро завжди перемагає зло, а зло, у свою чергу, несе за собою помітні наслідки для тих, хто його уособлює [1, с. 10].

Твори для дітей старшого віку репрезентують складнішу систему як образів, так і проблем, які підіймаються у таких творах. До основних тематик творів можна віднести такі, як: боротьба добра зі злом, дружба, вірність та зрада, щастя та горе, успіх та невдачі, взаємовідносини між дітьми, взаємовідносини між дітьми та дорослими – батьками, бабусями, дідусями, іншими оточуючими, тощо [2, с. 34].

Важливою проблематикою сучасних творів американських авторів є екологічний аспект. Причиною актуальності цієї проблематики є те, що наразі, екологічні проблеми вже стали світовими через недбале ставлення людини до природи: спостерігається зникнення тварин, підводного світу, рослин, дерев, актуальною проблемою залишається

забруднення навколишнього середовища. Саме тому, так важливо сформувавши у підростаючого покоління дбайливе ставлення до оточуючого середовища.

У дитячих англійських творах екологічного спрямування, екологічні проблеми можуть стосуватись таких тем, як: повітря, земля, каміння та мінерали, вода, енергетичні матеріали та ресурси, рослини та тварини, люди та громади, структури та індустріалізм [4]. За допомогою екологічного аспекту творів, трирічні діти можуть навчитися поведінці, яка не завдає шкоди навколишньому середовищу, наприклад, не наступати на квіти. Вони можуть набути бережливого ставлення до тварин і рослин у віці чотирьох років, розумітимуть значення рослин і тварин для людей, і таким чином вони можуть подолати можливу ворожу поведінку. Приблизно у віці п'яти років, вони можуть вивчити рослини та тварини, які найчастіше зустрічаються у природі, і можуть отримати інформацію про події, що загрожують їхньому життю, такі як лісові пожежі, забруднення повітря та води, що виникають внаслідок дій людини. У віці шести років вони набувають навичок захисту природи і доброзичливого ставлення до оточуючих їх рослин і тварин. Вони можуть годувати птахів взимку і доглядати за тваринами, які потребують допомоги. Також, вони можуть слідувати деяким правилам, таким як не шуміти в лісі, щоб не потривожити там живих істот, не розкидати сміття і не завдавати шкоди рослинам [4].

Коли дитячі книги, присвячені навколишньому середовищу, розглядаються з точки зору проблем, які вони охоплюють, вони включають в себе такі групи: ті, які знайомлять з навколишнім середовищем, і ті, які демонструють шкоду, завдану навколишньому середовищу. Крім того, можна виділити групу книг які описують види тварин, життя під водою, комах і їх характеристиках та інші питання [2, с. 36].

Отже, сучасні твори для дітей сфокусовані на актуальних для сучасності проблемах, таких як дружба; вірність та зрада; щастя та горе; успіх та невдачі; взаємовідносини між дітьми; взаємовідносини між дітьми та дорослими – батьками, бабусями, дідусями, іншими оточуючими; боротьба добра зі злом; екологічні проблеми.

Література

1. Горболіс Л. М. Екологічні виміри української літератури: доцільність і прийнятність застосування (на прикладі «Лісової пісні» Лесі Українки) // Філологічні трактати. Суми, 2011. С. 5–10.
2. Загородня Л., Данильченко І. Етапи формування еколого-літературної компетенції у процесі ознайомлення з художніми творами природничого змісту // Гірська школа українських Карпат. Івано-Франківськ, 2016. № 15. С. 33–37.
3. Fromm H., Balaev M., Glotfelty Ch. Ecocriticism's Growth and Diversity // PMLA. 2012. Vol. 127. №. 4. P. 1016–1020.

4. Gladwin D. Ecocriticism.
<https://www.oxfordbibliographies.com/view/document/obo-9780190221911/obo9780190221911-0014.xml>

URL: